

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ดำเนินการในลักษณะของการวิจัย และพัฒนา (Research and Development) ผู้วิจัยต้องการพัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนโดยการศึกษาเอกสาร แนวคิด งานวิจัย และทฤษฎีที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม การพัฒนาหลักสูตร หลักสูตรเสริม และดำเนินการการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน เพื่อทราบคุณธรรมจริยธรรมที่เป็นความต้องการจำเป็น (Need Assessment) สำหรับนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร เป็นหมายเหตุหลักของการวิจัยครั้งนี้ คือ การพัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน โดยมีจุดเน้นคุณธรรมจริยธรรม 5 ประการ ที่เป็นความต้องการจำเป็น (Need Assessment) และต้องการทราบประสิทธิภาพของหลักสูตรเสริมที่พัฒนาขึ้น

ขั้นตอนการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้กำหนดขั้นตอนการวิจัยออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน เป็นการจัดเตรียมเพื่อกำหนดข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นในการพัฒนาหลักสูตร โดยมี 2 ขั้น ดังนี้ ขั้นที่ 1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ขั้นที่ 2 การจัดสนทนากลุ่ม Focus Group Discussion) เพื่อหาความต้องการจำเป็น (Need Assessment) ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรเสริม (Enrichment Curriculum) เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรเสริม เป็นการพัฒนาหลักสูตรเสริมให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็น (Need Assessment) ที่เป็นจุดเน้นในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนที่ได้จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ดังที่ได้สำรวจไว้ในขั้นที่ 1 การดำเนินการในตอนที่ 2 นี้แบ่งเป็น 3 ขั้น คือ ขั้นที่ 1 การสร้างเค้าโครงหลักสูตรเสริม

ขั้นที่ 2 การตรวจสอบเค้าโครงหลักสูตรเสริม และขั้นที่ 3 การแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรเสริม
ก่อนนำไปใช้

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบประสิทธิภาพของหลักสูตรเสริม เป็นการทดลองใช้หลักสูตรกับนักเรียนโรงเรียนวชิราวุธ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2550 ที่เป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน จำนวน 40 คน แล้วนำผลการทดลองมาวิเคราะห์เพื่อหาประสิทธิภาพของหลักสูตรเสริม

ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงหลักสูตรเสริม เป็นการปรับปรุงหลักสูตรหลังจากการทดลองใช้เพื่อให้ได้หลักสูตรที่มีลักษณะสมบูรณ์ พร้อมทั้งจะนำไปใช้กับนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนต่อไป

รายละเอียดของการวิจัย และพัฒนาหลักสูตรเสริมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน แต่ละตอนมีดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน

ในตอนนี้เป็นการศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาหลักสูตรเสริม เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน ซึ่งมีแนวทางในการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2 ชั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 การศึกษาเอกสาร ทฤษฎีต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นนี้เป็นการศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อเตรียม และกำหนดข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับ

- แนวคิด และทฤษฎีการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม
- คุณธรรมจริยธรรมที่ต้องการจำเป็นสำหรับนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน
- แนวคิดการพัฒนาหลักสูตร
- หลักสูตรเสริม
- แนวคิดเกี่ยวกับการมัธยมศึกษา และ โรงเรียนเอกชน

จากการศึกษารูปแบบการพัฒนาหลักสูตร ของวิชย์ วงษ์ใหญ่ (2535, หน้า 16-17) แนวคิดการพัฒนาหลักสูตรเสริมของไพเออร์โต (Piirto, 1994, pp. 378 – 400 อ้างอิงใน วิจิตรพร หล่อสุวรรณกุล, 2544, หน้า 82) และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร ทำให้มีแนวคิดในการพัฒนาหลักสูตรเสริมเป็น 4 ขั้นตอน คือ 1) การสำรวจข้อมูลพื้นฐาน 2) การสร้างหลักสูตร 3) การตรวจสอบประสิทธิภาพของหลักสูตร 4) การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร

ขั้นที่ 2 การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

หลังจากที่ได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ผลงานวิจัย และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมแล้ว ผู้วิจัยจะนำประเด็นต่าง ๆ มาจัดสนทนากลุ่มกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนเพื่อทราบปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน คุณธรรมจริยธรรมที่เป็นความต้องการจำเป็น (Need Assessment) ที่ต้องการให้เกิดกับนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน และแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน ในการสนทนากลุ่มมีรายละเอียดดังนี้

1. พื้นที่ที่ศึกษา

ผู้วิจัยเลือกโรงเรียนวชิราวุธ ที่เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนขนาดใหญ่ สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ เป็นพื้นที่ศึกษา เนื่องจากโรงเรียนต้องต้องเร่งพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน เพื่อรับการประเมินภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) อีกทั้งโรงเรียนแห่งนี้ได้พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเป็นของตนเอง จึงมีความกระตือรือร้นในการแสวงหาแนวทางการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ประยุกต์ใช้กับหลักสูตรสถานศึกษาที่สร้างขึ้นเพื่อพัฒนานักเรียนให้บรรลุ ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

ในการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยได้กำหนดผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนเป็นผู้ร่วมสนทนากลุ่มจำนวน 12 คนโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูฝ่ายปกครอง ครูแนะแนว ครูที่ปรึกษา ตัวแทนผู้ปกครอง นักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน

2.1 ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน ใช้วิธีการเลือกจากตำแหน่งผู้บริหาร โดยเลือกจากผู้ดำรงตำแหน่งผู้จัดการ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ของโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนในจังหวัดสงขลาเป็นผู้ร่วมการสนทนากลุ่ม จำนวน 2 คน

2.2 ครูฝ่ายปกครอง เลือกจากครูที่ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายปกครองของโรงเรียนวชิราวุธ จำนวน 2 คน

2.3 ครูแนะแนว เลือกจากครูที่ปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายแนะแนวของโรงเรียนวชิราวุธ จำนวน 2 คน

2.4 ครูที่ปรึกษา เลือกจากครูที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นครูที่ปรึกษาของโรงเรียนวชิราวุธ จำนวน 2 คน

2.5 ตัวแทนผู้ปกครองนักเรียน เลือกจากผู้ปกครองนักเรียนของโรงเรียนวชิราวุธ จำนวน 2 คน

2.6 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เลือกจากบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนวชิราวุธ จำนวน 2 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม

เครื่องมือที่จะใช้ในการสนทนากลุ่ม คือ เทปบันทึกการสนทนา สมุดบันทึกคำสนทนา กล้องวิดีโอ กล้องถ่ายภาพ โดยกำหนดประเด็นในการสนทนา ดังนี้

3.1 ปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็ก และเยาวชนในปัจจุบันมีปัญหอะไรบ้าง และมีสาเหตุมาจากอะไร

3.2 ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ให้กับนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน ท่านคิดว่ามีตัวบ่งชี้ใดหรือตัวชี้วัดใดที่มีความสำคัญที่สุดเป็นอันดับแรกในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน

3.3 ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ นักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน ตามตัวบ่งชี้ที่ท่านเห็นว่า มีความสำคัญที่สุดเป็นอันดับแรก ท่านมีแนวทางที่จะพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนตามตัวบ่งชี้ข้ออย่างไร

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับ โรงเรียนวชิราวุธ ในการเตรียมการจัดสนทนากลุ่ม และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน จำนวน 12 คน เพื่อกำหนดวัน เวลา สถานที่ในการสนทนากลุ่ม

4.2 ฝึกซ้อมการดำเนินการจัดสนทนากลุ่ม โดยมีผู้ช่วยวิจัยอีก 2 คน คือ ผู้จัดบันทึก คำสนทนา และผู้บันทึกเทปคำสนทนา ซึ่งเป็นครู โรงเรียนวชิราวุธ ที่ผู้วิจัยฝึกไว้ล่วงหน้า

4.3 ดำเนินการจัดสนทนากลุ่มโดยใช้ห้องประชุม โรงเรียนวชิราวุธ และดำเนินการ สนทนาตามประเด็นที่กำหนดจนได้ข้อมูลครบถ้วนตรงประเด็น โดยผู้วิจัยเป็นพิธีกร ซึ่งเป็นผู้ถามคำถาม และเป็นผู้นำตลอดจนการกำกับการสนทนาของกลุ่มให้เป็นไปตามแนวทางของหัวข้อ การศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจน และละเอียดที่สุด โดยตลอดระยะเวลาการสนทนามีการบันทึก เทป และจัดบันทึกคำสนทนาควบคู่กันไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยสร้างข้อสรุปผลการวิเคราะห์เนื้อหาตามประเด็นที่ตั้งคำถามไว้ เพื่อหาข้อสรุปที่สามารถตอบปัญหาวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรเสริม

การดำเนินงานในขั้นตอนนี้ เป็นการเขียนเค้าโครงหลักสูตรให้สอดคล้องกับข้อมูลพื้นฐานที่ได้จากตอนที่ 1 เกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา เอกชน แนวทางในการพัฒนาหลักสูตรเสริม และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบ่งเป็น 3 ขั้นตอน คือ การสร้างเค้าโครงหลักสูตรเสริม การตรวจสอบเค้าโครงหลักสูตรเสริม และการแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรเสริมก่อนนำไปใช้

ขั้นที่ 1 การสร้างเค้าโครงหลักสูตร

ผู้วิจัยนำแนวทางในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา เอกชนมาพัฒนาเป็นหลักสูตรเสริม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. องค์ประกอบของหลักสูตรเสริม
2. การกำหนดเนื้อหาสาระในแต่ละองค์ประกอบของหลักสูตรเสริม

1. องค์ประกอบของหลักสูตรเสริม ประกอบด้วย

- 1.1 หลักการ และเหตุผลของหลักสูตรเสริม
- 1.2 แนวคิดพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร
- 1.3 วัตถุประสงค์ของหลักสูตรเสริม
- 1.4 โครงสร้างของหลักสูตรเสริม มี 5 แผนการดำเนินกิจกรรม

2. การกำหนดเนื้อหาสาระในแต่ละองค์ประกอบของหลักสูตรเสริม ดำเนินการ ดังนี้

2.1 การกำหนดหลักการ และเหตุผล กำหนดตามความจำเป็นด้วยการพิจารณา ข้อมูลที่ได้รับจากการศึกษาเอกสาร แนวคิด งานวิจัย และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง รวมถึงข้อมูลจากการจัด สันทนากลุ่มนำมากำหนดเป็นขอบเขตของหลักสูตร และเป็นแนวทางในการกำหนดวัตถุประสงค์ ของหลักสูตร

2.2 การกำหนดแนวคิดพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรเสริม กำหนดโดยศึกษา ปรัชญาในการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความจำเป็นของหลักสูตรเสริม และศึกษาหลัก การเรียนที่สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา เอกชน ซึ่งหลักสูตรได้ยึดการเรียนรู้แบบผสมผสานระหว่างการเรียนรู้ที่เกิดจากนักเรียนเป็นผู้ลง มือกระทำเอง (Active Learning) และการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Self-Directed Learning) โดยใช้ เทคนิคการสอนแบบต่าง ๆ เป็นแนวทางประกอบในการกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเสริม

2.3 การกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเสริม กำหนดให้สอดคล้องกับความจำเป็น ของหลักสูตรเสริม ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเสริมไว้เพื่อให้ให้นักเรียน ที่ได้รับการเรียนด้วยหลักสูตรเสริมได้พัฒนาตนเองด้านการมีคุณธรรมจริยธรรม และคาดหวังว่า

เมื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเสริมแล้ว สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ และสามารถพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2.4 การกำหนดเค้าโครงของหลักสูตรเสริม กำหนดให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเสริม โดยมีโครงสร้างของหลักสูตรดังนี้

โครงสร้างของหลักสูตรเสริม แบ่งออกเป็น 5 แผนการดำเนินการกิจกรรม ใช้เวลาในการเรียนรู้ จำนวน 30 ชั่วโมง มีรายละเอียดเนื้อหา ดังนี้

แผนการดำเนินการกิจกรรมหน่วยที่ 1 แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับความมีวินัย (6 ชั่วโมง) แบ่งเป็น

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 วินัยคืออะไร	2 ชั่วโมง
กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2 เหตุใด คนจึงขาดวินัย	2 ชั่วโมง
กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3 อริยสัจจทางออก	2 ชั่วโมง

แผนการดำเนินการกิจกรรมหน่วยที่ 2 ความรับผิดชอบ (6 ชั่วโมง) แบ่งเป็น

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 ความรับผิดชอบสำคัญอย่างไร	2 ชั่วโมง
กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2 ความรับผิดชอบต่อตนเอง	2 ชั่วโมง
กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3 ความรับผิดชอบต่อสังคม	2 ชั่วโมง

แผนการดำเนินการกิจกรรมหน่วยที่ 3 ความซื่อสัตย์ (6 ชั่วโมง) แบ่งเป็น

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 ความซื่อสัตย์เป็นคุณสมบัติของคนดี	2 ชั่วโมง
กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2 ความซื่อสัตย์ต่อตนเอง	2 ชั่วโมง
กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3 ความซื่อสัตย์ต่อผู้อื่น	2 ชั่วโมง

แผนการดำเนินการกิจกรรมหน่วยที่ 4 ความประหยัด (6 ชั่วโมง) แบ่งเป็น

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 สวัสดิคุณประหยัด	4 ชั่วโมง
กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2 การใช้ชีวิตอย่างพอเพียง	2 ชั่วโมง

แผนการดำเนินการกิจกรรมหน่วยที่ 5 ความขยันหมั่นเพียร (6 ชั่วโมง) แบ่งเป็น

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 ความขยันหมั่นเพียร	2 ชั่วโมง
กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2 ขยันเรียนทำอะไร	2 ชั่วโมง
กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3 ความขยันหมั่นเพียรในการทำงาน	2 ชั่วโมง

ในแต่ละกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ 7 ส่วน ดังนี้

1. จุดประสงค์การเรียนรู้ กำหนดให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเสริม โดยกำหนดในรูปที่บ่งบอกถึงชนิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์จะพัฒนาขึ้นในตัวนักเรียน และเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสภาพชีวิตที่ใช้พฤติกรรมนั้น ๆ ใช้วิธีการเขียนที่ชัดเจนสามารถวัด และประเมินได้

2. แนวคิด เป็นแนวทางในการศึกษาโดยค้นคว้าจากเอกสาร งานวิจัย และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ครู และนักเรียนทราบแนวทางของสิ่งที่จะศึกษา และกระบวนการจัดการเรียนรู้

3. เทคนิคการสอน เป็นกลยุทธ์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีดังนี้

3.1 การใช้กระบวนการกลุ่ม (Group Process)

3.2 การระดมสมอง (Brainstorming Method)

3.3 การอภิปรายกลุ่มย่อย (Small Group Discussion)

3.4 กรณีศึกษา (Case Study Method)

3.5 การแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing)

3.6 การโต้เถียง (Debate)

3.7 การสร้างความตระหนัก (Awareness Conformation)

3.8 การจัดกรอบมโนทัศน์ (Concept Mapping Technique)

3.9 การทำโครงการ (Project Method)

3.10 การเรียนรู้ขั้นทั้งสี่ของอริยสัจ (The Four Noble Truths)

โดยมีขั้นตอนการสอน 3 ขั้นตอน คือ ขั้นนำ ขั้นกิจกรรม และขั้นสรุปทุกกิจกรรม การเรียนรู้ในแต่ละแผนการดำเนินกิจกรรม

4. เนื้อหาการเรียนรู้ กำหนดเนื้อหาวิชาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเสริม รวมทั้งยึดหลักเกณฑ์การสร้างหลักสูตรของไพเออร์โต ((Piirto, 1994, pp. 378 – 400 อ้างถึงใน วิจิตรพร หล่อสุวรรณกุล, 2544, หน้า 82) โดยมีหลักเกณฑ์ ดังนี้

4.1 หลักสูตรต้องอยู่บนพื้นฐานของคุณลักษณะการเรียนรู้ของนักเรียน มีการขยายเนื้อหาทั้งความกว้าง และความลึกมากกว่าหลักสูตรปกติ ตลอดจนการพิจารณาการเรียนรู้ของนักเรียน

4.2 หลักสูตรมีความทันสมัยทางวิชาการที่มุ่งเน้นเนื้อหาที่เกิดขึ้นจริงในสภาวะเหตุการณ์ปัจจุบันเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

4.3 หลักสูตรมีกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลายสอดคล้องกับเนื้อหา และเหมาะสมกับนักเรียน

4.4 หลักสูตรมีจุดมุ่งเน้น 6 ประการ ตามแนวคิดของไอสเนอร์ (Eisner, 1985; Gardner, 1991 อ้างถึงใน วิจิตรพร หล่อสุวรรณ, 2544, หน้า 82) ดังนี้

4.4.1 หลักสูตรมีความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กับบุคคล

4.4.2 หลักสูตรในฐานะที่เป็นเทคโนโลยี

4.4.3 หลักสูตรที่ส่งเสริม และพัฒนาการปรับตัวทางสังคม และการฟื้นฟูสังคม

4.4.4 หลักสูตรที่เป็นเหตุผลนิยมทางวิชาการ

4.4.5 หลักสูตรที่มุ่งเน้นวิธีการไปสู่การหยั่งรู้เกี่ยวกับการผลิต

4.4.6 หลักสูตรที่ช่วยพัฒนากระบวนการคิด

5. กระบวนการจัดกิจกรรม ในการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ให้หลักเกณฑ์ ดังนี้

5.1 การเรียนรู้ที่นักเรียนเป็นผู้กระทำ (Active-Learning)

5.2 การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory-Learning)

6. สื่อการจัดกิจกรรม กำหนดสื่อประกอบการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการจัดกิจกรรมที่ใช้ มีดังนี้

6.1 เอกสาร และอุปกรณ์ประกอบการเรียนรู้ในแต่ละกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น ใบความรู้ ใบงาน และข่าวจากหนังสือพิมพ์ เป็นต้น

6.2 เครื่องฉายแผ่นโปร่งใส

6.3 เครื่องเล่นซีดี

6.4 อุปกรณ์ต่างๆ เช่น กระดาษพรีพ แผ่นโปร่งใส บัตรคำ ปากกาเมจิก นาฬิกาจับเวลา กระดิ่งสัญญาณ และซีดีเพลง เป็นต้น เพื่อให้กิจกรรมการเรียนรู้สมบูรณ์ และสร้างความน่าสนใจในการเรียนของนักเรียนในแต่ละกิจกรรมการเรียนรู้จะใช้สื่อการจัดกิจกรรมแตกต่างกันตามความเหมาะสมของเนื้อหาการเรียนรู้

7. การวัดและประเมินผล การวัดผลและประเมินผลใช้แบบประเมินผลการใช้หลักสูตรเสริมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน แบ่งออกเป็นสองลักษณะ คือ การประเมินเจตคติ และการประเมินพฤติกรรมที่มีคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน ดังนี้

7.1 การประเมินเจตคติต่อการมีคุณธรรมจริยธรรมแบ่งออกเป็น 2 วิธี คือ

7.1.1 ประเมินจากการใช้แบบประเมินเจตคติการมีคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน

7.1.2 ประเมินโดยผู้สอนซึ่งใช้วิธีประเมิน 2 วิธี คือ

7.1.2.1 ประเมินจากใบงานที่ได้รับมอบหมายในแต่ละกิจกรรมการเรียนรู้

7.1.2.2 ประเมินจากการนำเสนอแนวคิด และผลจากการระดมสมอง และอภิปรายกลุ่มในแต่ละกิจกรรมการเรียนรู้

7.2 การประเมินพฤติกรรมที่มีคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนโดยวิธีประเมิน 2 วิธี คือ

7.2.1 ประเมินจากแบบประเมินพฤติกรรมการมีคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน
โรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน

7.2.2 ประเมินจากแบบสังเกตการณ์มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมกลุ่ม และให้
คะแนน ใช้เกณฑ์ผ่าน 80%

ขั้นที่ 2 การตรวจสอบเค้าโครงหลักสูตรเสริม

หลังจากเขียนเค้าโครงหลักสูตรเสริมแล้วนำเค้าโครงหลักสูตรเสริมนั้นไปประเมินเพื่อ
หาประสิทธิภาพ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบ ดังนี้

1. จุดประสงค์การประเมิน เพื่อประเมินความเหมาะสม และความสอดคล้องของเค้า
โครงหลักสูตรเสริม

1.1 การประเมินความเหมาะสมของเค้าโครงหลักสูตรเสริม เพื่อพิจารณาแต่ละ
องค์ประกอบของหลักสูตรเสริม ได้แก่ หลักการของหลักสูตร วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหา
สื่อการจัดกิจกรรม การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผลกับความเหมาะสมของ
นักเรียน

1.2 การประเมินความสอดคล้องของเค้าโครงหลักสูตรเสริม เพื่อพิจารณา
ความสอดคล้องของแต่ละองค์ประกอบในเค้าโครงหลักสูตรเสริมที่จัดทำขึ้นกับวัตถุประสงค์ของ
หลักสูตรเสริม

2. ลักษณะของเครื่องมือและการสร้างเครื่องมือ

2.1 การตรวจสอบเค้าโครงของหลักสูตรเสริมใช้เครื่องมือที่เป็นลักษณะของ
แบบสอบถาม โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1.1 การตรวจสอบความเหมาะสมในแต่ละองค์ประกอบของหลักสูตรเสริมกับ
นักเรียน ลักษณะเครื่องมือเป็นแบบถามตอบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามความเหมาะสม
คือ เหมาะสมมากที่สุด เหมาะสมมาก เหมาะสมปานกลาง เหมาะสมน้อย เหมาะสมน้อยที่สุด

2.1.2 การตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบของหลักสูตรเสริม
ลักษณะเครื่องมือเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ คือ สอดคล้อง ไม่แน่ใจ
ไม่สอดคล้อง

2.2 เครื่องมือที่ใช้ตรวจสอบเค้าโครงหลักสูตรเสริม ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามเนื้อหาใน
แต่ละองค์ประกอบของหลักสูตรเสริม โดยมีขั้นตอนดังนี้

2.2.1 กำหนดประเด็นที่จะประเมินจากข้อมูลที่ได้จากการศึกษารายละเอียดของ
หลักสูตรเสริม และการสร้างแบบสอบถามแล้วเขียนข้อคำถาม

2.2.2 นำแบบประเมินไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย และการพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และด้านการวัด และการประเมินผล จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบ ความเหมาะสมของเค้าโครงหลักสูตรเสริมพร้อมกับแก้ไขหลักสูตรเสริมตามที่คุณเชี่ยวชาญเสนอแนะ

3. ผู้ทำการประเมินเค้าโครงหลักสูตรเสริม

การกำหนดผู้ตรวจสอบเค้าโครงหลักสูตรเสริม ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้ตรวจสอบเค้าโครง หลักสูตรเสริม ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาหลักสูตร การพัฒนา คุณธรรมจริยธรรม และการวัดและการประเมินผล จำนวน 5 ท่าน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลในการตรวจสอบโครงสร้าง ผู้วิจัยดำเนินการ และประสานงานกับผู้เชี่ยวชาญ ด้วยตนเอง พร้อมก็นำเค้าโครงหลักสูตรเสริม และแบบประเมินเค้าโครงหลักสูตรเสริมไปให้ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตอบโดยอิสระ และขอข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเค้าโครงหลักสูตรเสริมแล้ว

5. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

5.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

5.2 ตั้งเกณฑ์ในการพิจารณา

5.2.1 พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540, หน้า 117) กำหนดการพิจารณาความเหมาะสม โดยการนำคำตอบของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนให้ค่าน้ำหนักเป็นคะแนน ดังนี้

มีความเห็นว่า	มากที่สุด	ให้คะแนนเป็น	5
มีความเห็นว่า	มาก	ให้คะแนนเป็น	4
มีความเห็นว่า	ปานกลาง	ให้คะแนนเป็น	3
มีความเห็นว่า	น้อย	ให้คะแนนเป็น	2
มีความเห็นว่า	น้อยที่สุด	ให้คะแนนเป็น	1

การแปลความหมายค่าน้ำหนักของคะแนนความเหมาะสม แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด	ช่วงคะแนน	4.50 - 5.00
มาก	ช่วงคะแนน	3.50 - 4.49
ปานกลาง	ช่วงคะแนน	2.50 - 3.49
น้อย	ช่วงคะแนน	1.50 - 2.49
น้อยที่สุด	ช่วงคะแนน	1.00 - 1.49

การกำหนดเกณฑ์ค่าเฉลี่ยของความเหมาะสม คือ ถ้าค่าเฉลี่ยของความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญมีค่าตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป ถือว่า หลักสูตรเสริมที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพเหมาะสม

และพบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมของเค้าโครงหลักสูตรเสริม มีค่าอยู่ 3.80 - 4.60 ซึ่งถือว่า
เค้าโครงหลักสูตรเสริมที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพเหมาะสม

5.2.2 การพิจารณาความสอดคล้อง ใช้ดัชนีความสอดคล้องโดยนำคำตอบของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนมาแปลงเป็นคะแนน

มีความเห็นว่า	สอดคล้อง	กำหนดคะแนนเป็น	+1
มีความเห็นว่า	ไม่แน่ใจ	กำหนดคะแนนเป็น	0
มีความเห็นว่า	ไม่สอดคล้อง	กำหนดคะแนนเป็น	-1

สำเร็จ บุญเรืองรัตน์ (2529, หน้า 95) กำหนดการแทนค่าในสูตรดัชนีความสอดคล้อง
(Index of Item – Objective Congruence) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC หมายถึง	ดัชนีความสอดคล้อง
	R หมายถึง	คะแนนความคิดเห็น
	N หมายถึง	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ถ้าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า หรือ เท่ากับ 0.5 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ไม่ต้องปรับปรุง
และพบว่า ดัชนีความสอดคล้องของหลักสูตรเสริมอยู่ระหว่าง 0.6 -1.00 ซึ่งถือว่า อยู่ในเกณฑ์
ใช้ได้ไม่ต้องปรับปรุง

ขั้นที่ 3 การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรเสริมก่อนนำไปใช้

ในขั้นนี้เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินเค้าโครงหลักสูตรเสริมจากผู้เชี่ยวชาญ
เป็นหลักเกณฑ์ในการปรับปรุงหลักสูตรเสริม โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณาดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ความเหมาะสมของเค้าโครงหลักสูตรเสริมเมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์
ถ้าค่าตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป ถือว่ามีความเหมาะสมมาก ผู้วิจัยให้คงไว้ในหลักสูตร และผลการวิเคราะห์
ความสอดคล้ององค์ประกอบของหลักสูตร ถ้าพบว่า ดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ถือว่า
องค์ประกอบส่วนนี้มีความสอดคล้องอยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ไม่ต้องปรับปรุง

2. ถ้ามีข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญนอกเหนือจากข้อคำถาม ตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป
มีความเห็นสอดคล้องกัน ผู้วิจัยพิจารณาเพิ่มเติมในหลักสูตร โดยคำนึงถึงพื้นฐานของนักเรียนที่เป็น
กลุ่มเป้าหมาย

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบประสิทธิภาพของหลักสูตรเสริม

เมื่อเค้าโครงของหลักสูตรเสริมได้รับการตรวจสอบ และแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะแล้ว ผู้วิจัยจะนำหลักสูตรไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างในสถานการณ์จริงเพื่อประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตร โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของการทดลองใช้หลักสูตรเสริม

การทดลองใช้หลักสูตรมีจุดมุ่งหมายเพื่อทดลอง ว่าหลักสูตรเสริมมีความเหมาะสมกับนักเรียนหรือไม่เพียงใด โดยประเมินค่าในประเด็น ดังต่อไปนี้

1.1 หลักสูตรเสริมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น สามารถพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนได้มากน้อยเพียงใด

1.2 เพื่อประเมินปัญหาและอุปสรรคในการใช้หลักสูตรเสริม และปัจจัยต่างๆ ที่สนับสนุนการใช้หลักสูตรเสริมให้บรรลุวัตถุประสงค์

2. แบบแผนการทดลอง

ใช้แบบแผนการทดลองแบบ Pre-Test – Post-Test Control Group Design (ศิริพงษ์ เสาวภาน, 2545, หน้า 109-110 อ้างอิงจาก Borg & Merebith, 1985, p. 674) ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 รูปแบบการทดลองแบบ Pre-Test – Post-Test Control Group Design

R	Pre-Test	Treatment	Post-Test
กลุ่มทดลอง	T_1	X	T_2
กลุ่มควบคุม	T_1	-	T_2

R หมายถึง การสุ่มเพื่อให้เป็นกลุ่มควบคุม และกลุ่มที่ได้รับการทดลองใช้หลักสูตรเสริม

T_1 หมายถึง คะแนนความสามารถในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมก่อนการทดลองของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมตามลำดับ

X หมายถึง การทดลองใช้หลักสูตร

T_2 หมายถึง คะแนนความสามารถในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมตามลำดับ

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนโรงเรียนวชิรานุสุต ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 12 ห้องเรียน

3.2 กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชากรในข้อ 3.1 เป็นกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนโรงเรียนวชิรานุสุต ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 12 ห้องเรียน สุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน จำนวน 40 คน และเป็นกลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน จำนวน 40 คน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองประกอบด้วย

4.1 หลักสูตรเสริม และเอกสารประกอบหลักสูตรเสริม

4.1.1 หลักสูตรเสริมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ประกอบด้วยหลักการ และเหตุผลของการพัฒนาหลักสูตรเสริม วัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ โครงสร้างหลักสูตร มีแผนการดำเนินงาน 5 หน่วยการเรียนรู้ และในแต่ละแผนการเรียนรู้แต่ละหน่วยจะแบ่งออกเป็น 2-3 กิจกรรมการเรียนรู้ ส่วนประกอบของหลักสูตรเสริม แยกเป็น

4.1.2 คู่มือครู ประกอบด้วย คำแนะนำสำหรับผู้สอน คำแนะนำโครงสร้างหลักสูตร วัตถุประสงค์ โครงสร้างของหลักสูตรเสริม กระบวนการเรียนรู้ และเทคนิคการสอน

4.2 แบบประเมินผลการใช้หลักสูตรเสริม การสร้างแบบประเมินเพื่อประเมินผลการใช้หลักสูตรเสริมสำหรับพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนเป็นแบบทดสอบครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับหลักการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน แบบประเมินนี้ใช้ทดสอบนักเรียนก่อนทดลอง (Pre-Test) และหลังทดลอง (Post-Test) ขั้นตอนการสร้างแบบประเมินมีรายละเอียด ดังนี้

4.2.1 ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน แล้วนำแนวคิดเหล่านั้นมาศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ เป็นกรอบแนวคิดในการสร้างแบบประเมินเจตคติ และแบบประเมินพฤติกรรมที่มีคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน

4.2.2 กำหนดวัตถุประสงค์ของการทดสอบ พิจารณาจากวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเสริมที่พัฒนาขึ้น และจุดประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละกิจกรรมการเรียนรู้มาจัดทำเป็นแบบประเมินให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเสริม

4.2.3 สร้างข้อคำถามในแบบประเมิน การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดแบบประเมินไว้ 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบประเมินเจตคติการมีคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน มีจำนวน 20 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบประเมินพฤติกรรมการมีคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน มีจำนวน 20 ข้อ

4.2.4 นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ จำนวน 5 ท่าน แล้วนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแบบประเมิน

4.2.5 ได้นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นนำไปใช้ทดลอง (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนโรงเรียนวชิราวุธ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 20 คน โดยเก็บข้อมูลก่อนทดลองใช้หลักสูตรเสริม (Pre-Test) และเก็บข้อมูลหลังทดลองใช้หลักสูตรเสริม (Post-Test) จากผลการวิเคราะห์แบบประเมินได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นแบบแอลฟาเท่ากับ 0.92

5. การดำเนินการทดลอง

การดำเนินการทดลองมีขั้นตอน ดังนี้

5.1 การเตรียมการก่อนการใช้หลักสูตรเสริม ก่อนการทดลองใช้หลักสูตร ผู้วิจัยได้เตรียมการเพื่อให้การใช้หลักสูตรเสริมดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

5.1.1 ติดต่อประสานงานกลุ่มตัวอย่างทั้งกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลอง โดยนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ คือ ใช้ห้องประชุม โรงเรียนวชิราวุธ เพื่อทดสอบก่อนการทดลอง (Pre-Test) ด้วยแบบประเมินผลการใช้หลักสูตรเสริมทั้งสองกลุ่ม จากนั้นทดลองใช้หลักสูตรเสริมกับกลุ่มทดลองเป็นเวลา 5 วัน ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ต้องการทดลอง หลังจากนั้นทดสอบหลังการทดลอง (Post-Test) ทั้งสองกลุ่มอีกครั้งหนึ่ง

5.1.2 ทำหนังสือถึงผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนวชิราวุธ เพื่อขออนุญาตให้กลุ่มตัวอย่างเข้ารับการทดสอบ และการทดลองตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนด

5.1.3 ติดต่อผู้ประกอบการจัดเลี้ยง เพื่อให้บริการแก่ผู้มาทดสอบ และผู้เข้ารับการทดลองตลอดระยะเวลาการทดลอง

5.1.4 จัดเตรียมเอกสารประกอบหลักสูตรเสริม ได้แก่ คู่มือครู เอกสารประกอบการเรียนรู้ แบบประเมินผลการทำกิจกรรมกลุ่ม แบบสังเกตพฤติกรรมการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ และแบบประเมินผลการใช้หลักสูตรเสริมที่ตรวจสอบประสิทธิภาพของเครื่องมือแล้ว

5.1.5 จัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ได้แก่ กล้องบันทึกภาพ เครื่องบันทึกเสียง กล้องวิดีโอ เครื่องฉายแผ่นโปร่งใส เป็นต้น และเตรียมสถานที่สำหรับจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เพียงพอสำหรับกลุ่มทดลองจำนวน 40 คน

5.2 การดำเนินการทดลอง การดำเนินการทดลองใช้หลักสูตรเสริมเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน มีขั้นตอนการทดลอง ดังนี้

5.2.1 สุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน จำนวน 40 คน และเป็นกลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน จำนวน 40 คนเพื่อการทดลอง (Treatment Assignment)

5.2.2 ทั้งกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลอง ผู้วิจัยให้ทำแบบประเมินผลการใช้หลักสูตรเสริม ก่อนการทดลองใช้หลักสูตร (Pre-Test)

5.2.3 ผู้วิจัย และคณะเป็นผู้ดำเนินการสอนตามกิจกรรมการเรียนรู้ในหลักสูตรเสริมที่พัฒนาขึ้นให้กับกลุ่มทดลอง ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ต้องเข้ารับการเรียนรู้ตามกระบวนการของหลักสูตรเสริม

5.2.4 เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ทั้งกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลองจะได้รับการทดสอบหลังการทดลอง (Post-Test) ด้วยแบบประเมินผลการใช้หลักสูตรเสริมอีกครั้ง

6. ระยะเวลาในการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองใช้หลักสูตรเสริมเป็นเวลา 5 วัน ตั้งแต่เวลา 08.30-16.00 น.

ณ โรงเรียนวรานุกุล ถนนทะเลหลวง ต.บ่อทราย อ.เมือง จ.สงขลา

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

7.1 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้านเจตคติ กับพฤติกรรมการมีคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนหลังการทดลองด้วยการหาค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

7.2 เปรียบเทียบเจตคติการมีคุณธรรมจริยธรรมระหว่างนักเรียนที่ไม่ได้รับการเรียนด้วยหลักสูตรเสริม (กลุ่มควบคุม) กับนักเรียนที่ได้รับการเรียนด้วยหลักสูตรเสริม (กลุ่มทดลอง)

7.3 เปรียบเทียบพฤติกรรมการมีคุณธรรมจริยธรรมระหว่างนักเรียนที่ไม่ได้รับการเรียนด้วยหลักสูตรเสริม (กลุ่มควบคุม) กับนักเรียนที่ได้รับการเรียนด้วยหลักสูตรเสริม (กลุ่มทดลอง)

การวิเคราะห์ข้อมูลของข้อ 2 และข้อ 3 ผู้วิจัยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (Analysis of Covariance: ANCOVA)

8. เกณฑ์การประเมินผลหลักสูตรเสริม

8.1 เกณฑ์ในการพิจารณาประสิทธิภาพของหลักสูตรเสริมพิจารณาจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์การมีคุณธรรมจริยธรรมที่เกิดขึ้นกับนักเรียน(ตัวแปรตาม) คือ ประเด็นพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรมทั้ง 5 ประการ ประกอบด้วย ความมีวินัย ความรับผิดชอบความซื่อสัตย์ ความประหยัด และความขยันหมั่นเพียร

8.2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของเจตคติ และพฤติกรรม การมีคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนก่อน และหลังการทดลองของกลุ่มที่ได้รับการเรียนด้วย หลักสูตรเสริม (กลุ่มทดลอง) กับกลุ่มที่ไม่ได้รับการเรียนด้วยหลักสูตรเสริม (กลุ่มควบคุม)

8.3 ผู้รับการทดลองใช้หลักสูตรเสริมผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละกิจกรรม การเรียนรู้ ร้อยละ 80

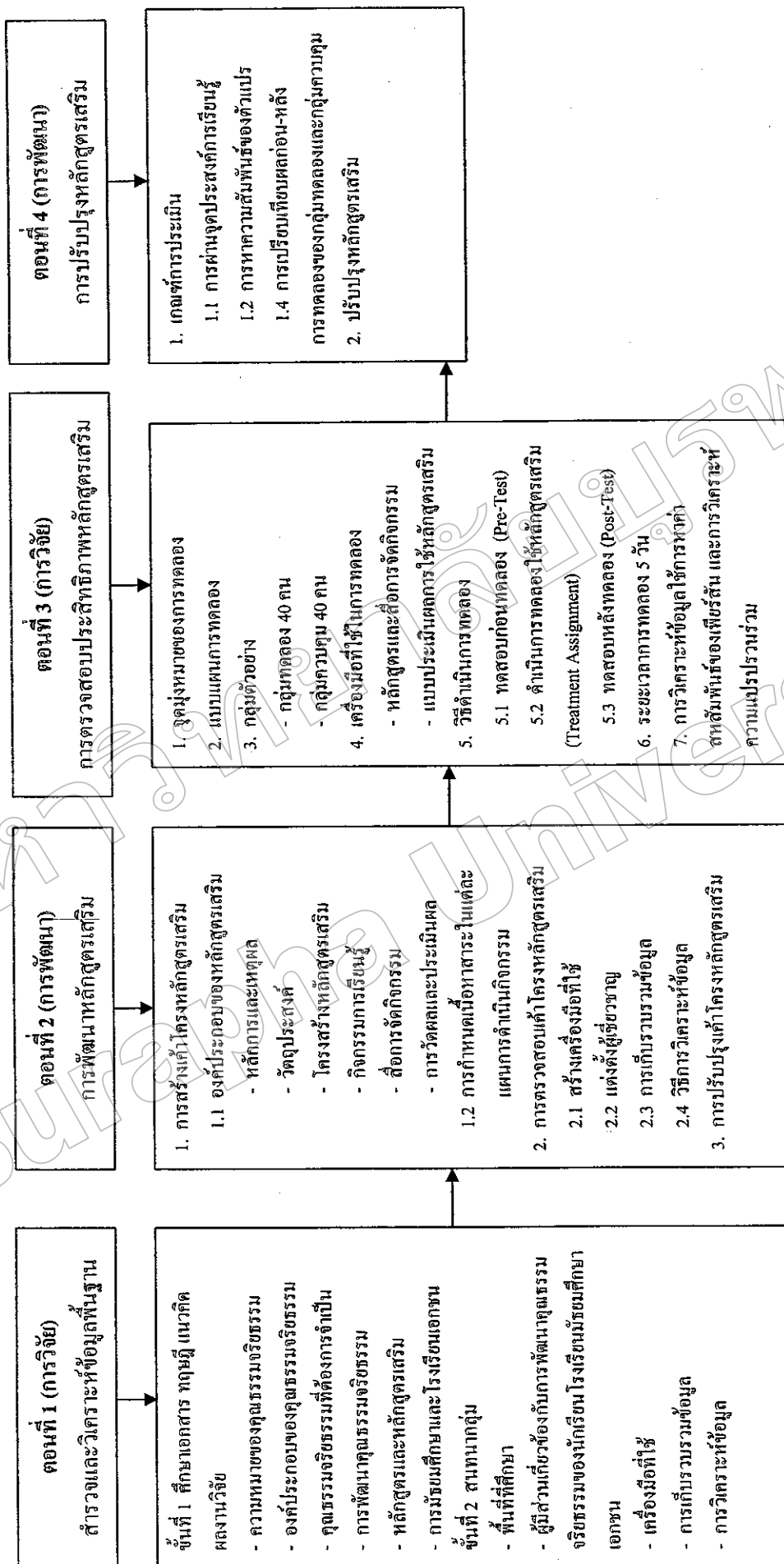
8.4 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการใช้หลักสูตรเสริมมีความเหมาะสมในทุก กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุงหลักสูตรเสริม

หลังจากที่ได้นำหลักสูตรเสริมไปทดลองใช้ และประเมินผลหลักสูตรเสริมแล้ว ผู้วิจัยได้นำผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลมาพิจารณาปรับปรุงหลักสูตร ในด้านโครงสร้างหลักสูตรเสริม และรายละเอียดที่เป็นองค์ประกอบของหลักสูตรเสริม เพื่อให้หลักสูตรเสริมมีความถูกต้อง เหมาะสม สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา เอกชนได้ต่อไป เกณฑ์ที่นำมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรเสริม พิจารณาจาก

1. เกณฑ์การประเมินผลหลักสูตรเสริม
2. ข้อคิดเห็นของผู้เข้ารับการทดลองต่อหลักสูตรเสริม

การวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรตามขั้นตอนดังกล่าว สามารถแสดงเป็นแผนภาพแสดง การดำเนินงานได้ดังภาพที่ 5 ดังนี้

ภาพที่ 4 ขั้นตอนการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรเสริม